
Публикуван на: 17-05-2007

Източник: [Портал Европа](#)

Руският политолог отчита в интервю за Портал ЕВРОПА, че руските управници сами са си „рефери".

Проф. Гелман, в навечерието на срещата между Ангела Меркел и Владимир Путин, какво е принципното отношение на властта в Москва към Европейския съюз?

Проблемите по този въпрос в Русия са в две направления: от една страна Русия се стреми да има по-задълбочени и по-топли отношения с ЕС. От друга обаче руските лидери възприемат външната политика като бизнес. По-точно техните бизнес-интереси доминират върху външната политика, която провеждат. Като се има предвид доколко ЕС е консуматор на руски нефт и газ, можем да си обясним защо руската външна политика е по-скоро насочена към бизнеспроекти, а не толкова към външнополитическите отношения с ЕС. Близко половината от енергийното потребление в ЕС е зависимо от руските петрол и газ. Така че аз не бих казал, че за руските лидери новото споразумение между Москва и Брюксел е най-важното нещо на света. Те не биха имали нищо против, ако такова споразумение стане факт, обаче ако такова не се подпише, едва ли ще засегне особено бизнесотношенията им. В края на краищата Европа ще купува руски газ, нали?

Европа критикува Русия по редица пунктове - сред тях вътрешните проблеми на демокрацията, позициите на Москва за Чечения и независимостта на Косово... Смятате ли, че Путин ще приеме условията на Европа, за да се стигне до подписване на ново рамково споразумение между Русия и ЕС?

Най-вероятно ще бъдат направени някои незначителни отстъпки в позицията на Русия.

Доказателство за това е промяната в отношението на Москва към опозиционните демонстрации - първоначално те бяха сурово ограничавани, а впоследствие властите бяха принудени да ги разрешат, макар и не напълно. Що се отнася до по-големите въпроси, по които Русия се критикува отвън, не мисля, че по тях правителството ще отстъпи пред Европа. Ще повторя, че руската позиция е достатъчно силна, ако я премерим с аршина на икономическия пазарлък. Хората около Путин - и може би самият Путин - възприемат евентуални отстъпки пред Европа по ключови за Русия въпроси като знак за слабост на Москва.

Като казвате, че има вероятност Москва да направи някои минимални отстъпки, кои точно имате предвид - полското месо, Естония, или други?

Отново ще подчертая, че едно неподписване или забавяне на подписването на споразумение с ЕС в никакъв случай не е грижа номер едно за Путин. Казано по друг начин, отношенията с ЕС са

най-малкото нещо, което го тревожи днес. Този документ не е най-големият залог за Кремъл. Всичките изброени във вашите въпроси проблеми са разбира се чувствителни за Русия. Но чувствителни по различен начин. Проблемът с Естония придоби у нас и вътрешнополитически аспект, докато въпросът с руската забрана на внос на полско месо е според мен чисто икономически, защото определени бизнес-групи и самата Русия имат интерес от допълнителни печалби покрай него. Мисля, че Путин в крайна сметка ще отстъпи по въпроса с полското месо.

Говорите за връзката между руската политика и бизнеса - а как стои въпросът с членството на Русия в Световната търговска организация: Европа се противопоставя на това?

Ами аз не мисля, че Европа ще наложи вето върху членството на Русия в СТО.

Защо?

Главно защото Европа не е единно цяло. Някои страни-членки разбира се биха могли да наложат вето, но не смятам, че ще стане точно така. В крайна сметка Европа се нуждае от членството на Русия в СТО не по-малко, отколкото се нуждае самата Русия.

Спомняте си как бившият германски канцлер Герхард Шрьодер премина от политиката към бизнеса. Дали обстоятелствата около кариерата на Шрьодер имат връзка с тази руска философия, за която ни разказвате - обединяваща в едно политиката и бизнеса?

Кремъл се нуждае точно от това: от използването на политически инструменти за увеличаване на бизнес-изгодите. А не обратното - да се използват икономически способности за увеличаване на политическото влияние. И ето - те "закупиха" Шрьодер по същия начин, по който големите футболни клубове "пазаруват" талантиливи играчи - международни "звезди". Не знам дали и доколко Шрьодер е в състояние днес да влияе на европейските правителства в процеса на вземане на решения, но със сигурност за Москва "купуването" му е знак за респект: "Ето, ние купихме един важен европейски политик." Второ, вероятно властите в Русия имат основания да мислят, че Шрьодер е в състояние да влияе върху определени правителства по ключови енергийни проекти.

А възможно ли е за някои европейски политици съдбата на Шрьодер да е нещо като пример за подражание?

Да възможно е, защото руските компании като "Газпром" могат да предложат много, много щедри възнаграждения...

Направихте, проф.Гелман, още едно сравнение по отношение на руската политика: че тя функционира като световния футбол. Има ли обаче съдия в тази игра и кой е той?

Добър въпрос. За разлика от обществената уредба в Европа, руските управници сами са си "рефери". За европейските политици съдия е гражданството, което ги избира. Те редовно се явяват на избори и ги губят, когато поведението им е било неподходящо. За руските управници народът не е съдник и това е проблем.

Кога в Русия ще победи опозицията?

Такава вероятност е немислима в рамките на предстоящия изборен цикъл. Трудно е да се каже кога - дали след 5, 10 или 20 години. Лично аз не виждам сериозни шансове за успех на руската опозиция на следващите избори.

Проф. Гелман, у нас метафората "Троянски кон в Европа", изречена от руски дипломат по случай присъединяването на България, стана много популярна. Може ли според Вас тя да бъде разширена - този Троянски кон, ако го има, само един ли е....?

Не бих искал да тълкувам думите на дипломата, но сред страните от така наречената „Нова Европа" има два лагера. И между тях има разделение: проруския лагер, в който освен България е например Унгария, и пробрюкселския. Защо Унгария и България са по-близо до Москва - може би заради левите правителства, може би заради тежки икономически интереси... Тези държави са в зависимост от руските енергийни доставки. Също така руският бизнес агресивно купува активи в тях. В другия лагер са Прибалтийските държави, които са в по-хладни отношения с Русия. И понеже - както казахме - Европа няма обща външна политика - за Русия е изключително изгодна тактиката да разделя и да владее.

Според Вас дали за Европейския съюз представляват заплахата така наречените у нас „исконно близки" българо-руски отношения?

Не мисля. Какъв всъщност е проблемът на Европейския съюз? Че няма обща външна политика. Има какви ли не други общи политики, но не и обща външна политика. Така че руско-българските отношения не биха се отразили кой знае колко много, ако изобщо усложнят и без това сложната картина между Москва и Брюксел.

Въпросите зададе Огнян Бояджиев, Портал ЕВРОПА.

КОЙ Е ВЛАДИМИР ГЕЛМАН?

Проф. Владимир Яколевич Гелман е политолог, преподавател във Факултета по политически науки и социология в Европейския университет в Санкт Петербург. Научните му интереси включват изследвания върху руската и постсъветска политика в теоретична и сравнителна перспектива. Роден е през 1965 г. в Ленинград. Бил е стипендиант в редица елитни световни университети като Харвард (по Фулбрайт) и Оксфорд, специализирал е във Франция и Германия. Автор е на 16 книги и на повече от 120 научни трудове по проблемите по политология с фокус върху съвременната руска политика.

КОНТЕКСТЪТ

Двудневната среща на върха Русия - ЕС се открива край Самара. Утре канцлерът на Германия Ангела Меркел ще разговаря с руския президент Владимир Путин. Двамата ще обсъдят най-деликатните теми, заплашващи срещата с провал, коментира Дойче веле. Меркел и Путин ще обсъдят Системата за противоракетна отбрана, руското ембарго върху вноса на месо от Полша и ветото на Полша върху разговорите за ново руско-европейско споразумение. Човешките права и натискът срещу опозицията в Русия също влизат в дневния ред. Част от противоречията между Москва и Брюксел са завещани от предишната среща на върха преди половин година. Двете страни заявяват желание за сключване на ново споразумение за партньорство. Същевременно ЕС настоява Русия да ратифицира така наречената енергийна харта, гарантираща сигурността на енергийните доставки. Москва обаче отказва. Освен това Русия продължава ембаргото върху вноса на месо от Полша и няма изгледи за някаква промяна. Въпреки че Русия се превръща във все по-труден и непредсказуем партньор за преговори, ЕС ще бъде принуден да се постарее да запази добри отношения с Кремъл поне в близко бъдеще, според Ройтерс. Москва окончателно затвърди контрола си върху Централноазиатски регион и отне категорично възможността на ЕС да постигне някаква енергийна независимост. (по news.bg)